

Száma: 5994-7/2014.

Előkészítő: Kiss György Közgazdasági Iroda
irodavezetője, Csegöldiné Tóth Erzsébet
Adóügyi Csoport csoportvezetője
A tájékoztató törvényességi ellenőrzője:
Dr. Kiss Imre jegyző

TÁJÉKOZTATÓ

Hajdúnánás Városi Önkormányzat adó kinnlevőségével kapcsolatban

A helyi adórendszer kialakításának célja az önkormányzat gazdálkodásának megalapozása, a gazdálkodás anyagi alapjainak erősítésével a központi függés csökkentése. A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény meghatározza a helyi döntési autonómiára épülő adórendszer kereteit, feltételeit.

E törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 35. § (1) bekezdése értelmében az adót az e törvényben vagy más törvényben meghatározott esedékességek az köteles megfizetni, akit arra jogszabály kötelez.

Az önkormányzat adóbevételeinek és adóhátralékainak 2010-2013. évek között történő alakulása kapcsán látható a folyamatos emelkedés. 2013. december 31-ére a kintlévőségek összege meghaladta a bruttó 184.000.000,- Ft-ot, nettó 90.000.000,- Ft-ot.

Az önkormányzat adóbevételeinek és adóhátralékainak alakulását mutatja be az előterjesztés *1. és 2. számú melléklete* a 2010-2013. években. Látható, hogy a bevételek növekedésével arányosan a hátralékok is növekedtek. A hátralékoknál bruttó és nettó érték is szerepel. A nettó érték az értékvesztés elszámolása utáni követelés értékét mutatja, mely a mérlegben is megjelenik. Az értékvesztés elszámolására vonatkozó rendelkezést - az akkor még hatályban lévő - államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 31. § (2) bekezdése az alábbiak szerint tartalmazza:

„A vevő, az adós minősítése alapján a költségvetési év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, a beruházási előlegként adott összegeket is, kivéve az aktív pénzügyi elszámolások között lévő követelésjellegű tételeket) értékvesztést kell elszámolni - a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - a követelések könyv szerinti értéke és a követelések várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű - különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű.”

Az Áhsz. 31/A. § (1) bekezdése a következők szerint rendelkezik a helyi adókkal kapcsolatos követelések értékeléséről:

„A központi, a helyi adókkal és az adók módjára behajtandó köztartozásokkal kapcsolatos követelések - ideértve az adó-, az adó jellegű, az illeték, a járulék-, a járulék jellegű, a vám-, a vám jellegű tételek - értékelése során a 31. § (2) bekezdés szerinti értékvesztés összege az adósok együttes minősítése alapján egyszerűsített értékelési eljárással (azok csoportos értékelésével) is meghatározható.”

Az előterjesztés *4. számú melléklete* bemutatja, hogy a teljesítések arányos alakulását.

Természetesen az önkormányzat célja nem a nehéz helyzetben lévő adóalanyok (magánszemélyek, vállalkozások) ellehetetlenítése, hanem az adófizetésre kötelezettekkel az együttműködés megteremtése. Ezen törekvést segítik az Art. 133-134. §-ainak rendelkezései, **miszerint méltányossági kérelem benyújtása esetén fizetési halasztásban, részletfizetési kedvezményben, illetve adómérséklésben is részesülhetnek az adófizetésre kötelezettek.**

Az Art. 133. § (1) alapján fizetési halasztás és részletfizetés (a továbbiakban együtt: fizetési könnyítés) az adózó és az adó megfizetésére kötelezett személy kérelmére az adóhatóságnál nyilvántartott adóra engedélyezhető. A fizetési könnyítés abban az esetben engedélyezhető, ha a fizetési nehézség

a) a kérelmezőnek nem róható fel, vagy annak elkerülése érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben tőle elvárható, továbbá

b) átmeneti jellegű, tehát az adó későbbi megfizetése valószínűsíthető.

(2) A kérelem elbírálása és a feltételek meghatározása során figyelembe kell venni a fizetési nehézség kialakulásának okait és körülményeit.

(3) Nem engedélyezhető fizetési könnyítés

a) a magánszemélyek jövedelemadójának előlegére és a levont jövedelemadóra,

b) a beszedett helyi adóra,

c) a kifizető által a magánszemélytől levont járulékokra.

(4) Magánszemély esetében a fizetési könnyítés az (1) bekezdés a) pontjában foglaltak figyelmen kívül hagyásával is engedélyezhető, ha a kérelmező igazolja vagy valószínűsíti, hogy az adó azonnali vagy egyösszegű megfizetése családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire is tekintettel aránytalanul súlyos megterhelést jelent.

(8) Az adóhatóság a fizetési halasztást, részletfizetést engedélyező határozatában a kedvezményt feltételhez kötheti.

(9) A határozat rendelkező részében fel kell hívni az adózó figyelmét arra, hogy ha a kedvezmény feltételeit vagy az esedékes részletek befizetését nem teljesíti, a kedvezmény érvényét veszti, és a tartozás járulékaival együtt egy összegben esedékessé válik.

Adómérséklés

134. § (1) Az adóhatóság a magánszemély kérelme alapján az őt terhelő adótartozást, valamint a bírság- vagy pótléktartozást mérsékelheti vagy elengedheti, ha azok megfizetése az adózó és a vele együtt élő közeli hozzátartozók megélhetését súlyosan veszélyezteti.

(2) Az adóhatóság az (1) bekezdésben foglaltakon túl - az (5) bekezdésben foglaltak kivételével - más személy adóját nem engedheti el, és nem mérsékelheti.

(3) Az adóhatóság a pótlék- és bírságtartozást kivételes méltányosságból mérsékelheti (elengedheti) különösen akkor, ha annak megfizetése a vállalkozási tevékenységet folytató magánszemély, jogi személy vagy egyéb szervezet gazdálkodási tevékenységét ellehetetlenítené. Az adóhatóság a mérséklést az adótartozás egy részének (vagy egészének) megfizetéséhez kötheti.

Az előterjesztés 5. számú melléklete mutatja be, hogy a 2012. évben a méltányossági kérelmekre, milyen mértékű adómérséklés, fizetési halasztás és részletfizetési kedvezmény került engedélyezésre.

A törvényi keretek között lehetőség nyílik tehát a terhek enyhítésére, rendkívüli esetekben annak elengedésére, és az adóalanyok jogkövető magatartása esetén az önkormányzattal történő együttműködésre. A tapasztalat azt mutatja, hogy az adózók egyre nagyobb számban fordulnak az adóhatósághoz méltányosságot kérve.

Ezen együttműködés hiányában azonban a hivatal dolgozói az elmaradt összegek behajtása érdekében felszólítják az adózókat adótartozásuk megfizetésére. Következő lépésként pedig a munkabérből, nyugdíjból történő letiltás, azonnal beszédési megbízások (inkasszó) benyújtása, gépjárművek forgalomból való kivonása, lefoglalása

gépjárműadó és egyéb adótartozások miatt, valamint jelzálogjog és végrehajtási jog bejegyzése önálló bírósági végrehajtó útján.

2008-tól szinte minden hónapban átadásra kerülnek az APEH (2011-től NAV) számára a hátralékosok, s így az önkormányzatnál hátralékos adózó NAV-tól visszaigényelhető adója visszatartásra kerül, s ezen összegeket az állami adóhatóság az általunk megjelölt számlaszámra utalja át. Ezen összeg 2009. évben 2.000.000,- Ft, 2010. évben 5.000.000,- Ft, 2011. évben 14.200.000,- Ft, 2012. évben 4.202.300,-Ft, 2013. évben pedig 8.223.273,-Ft volt

Hátralékként kerülnek kimutatásra a felszámolás alatt lévő gazdasági társaságok meg nem fizetett adói, amelyekre végrehajtási cselekményt foganatosítani nem lehet.

Az előterjesztés *3. számú melléklete* szemlélteti az Adóügyi Csoport által 2010-2013. években végzett behajtási tevékenységet és annak számszerű eredményét.

A kintlévőségek nagysága azonban megköveteli az önkormányzat részéről egyrészt behajtási tevékenység hatékonyságának fokozását, másrészt a befizetési hajlandóság ösztönzését.

2013. évben folyamatosan egy ügyintéző foglalkozott a végrehajtással, és a fizetési határidők leteltét követően a csoport összes dolgozója az eddigiekhez hasonlóan szintén részt vett a végrehajtásban. A végrehajtási cselekményeket próbálják minél többször, hatékonyabban végrehajtani. Továbbra is élni fognak az önálló bírósági végrehajtó megkeresésével.

Fentiek alapján előterjesztem az alábbi

H a t á r o z a t i j a v a s l a t –ot:

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete Hajdúnánás Városi Önkormányzat adó kintlévőségével kapcsolatban készült tájékoztatót megismerte.

Felelős: -

Határidő: -

Hajdúnánás, 2014. április 16.

Szólláth Tibor
polgármester